

Kadernotitie KTD buitensport

Inleiding

Deze notitie is een uitwerking van de KTD opdracht buitensportaccommodaties, waarin een taakstellend bedrag van € 50.000 is opgenomen per 2014. Eerder heeft de Raad ingestemd met de businesscase van de Madese Hockeyclub. Een pilot traject om te komen tot een privatisering van de hockeyaccommodatie in 2022 en vanaf 2012 het onderhoud structureel af te stoten.

Deze notitie vertoont eveneens samenhang met de verkenning naar de meest optimale vorm van verzelfstandiging van de binnensportaccommodaties, waarin als groeimodel op termijn ook de overige gemeentelijke beheer- en exploitatietaken ten aanzien van de sociaal culturele centra en buitensportverenigingen betrokken kunnen worden.

In de context van de Kerntakendiscussie en de bezuinigingsvarianten op de buitensportaccommodaties, heeft de Madese Tennisvereniging nader onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een mogelijke privatisering van het tenniscomplex.

Het college besloot eerder in januari 2012 om het voorstel rond de privatisering van de Madese Tennisvereniging aan te houden en om een bovenliggend kader te ontwikkelen, waarin de lijnen worden uitgezet om de KTD opdracht uit te voeren en uitgangspunten staan benoemd voor verdere dialoog met de verenigingen.

Kader als uitgangspunt voor verdere dialoog met de verenigingen:

Bezuiniging in de buitensport in algemene zin kan worden bereikt door de kosten voor sportvoorzieningen te verminderen door:

- 1. kosteneffectief onderhoud van sportvoorzieningen,**
- 2. mogelijke privatisering van sportvoorzieningen,**
- 3. het mogelijk afstoten van structurele onderhoudstaken door meer zelfwerkzaamheid van de betrokken sportverenigingen.**

Het behalen van efficiency voordelen bij het clusteren van sportvoorzieningen wordt als optie niet genoemd. Dit om het belang van de sport voor de leefbaarheid van de kernen te behouden en om de prioriteit genoemd in de pijler Sociaal Domein in de Toekomstvisie Drimmelen (2020) te onderstrepen, dat alle voorzieningen in de kernen op peil moeten blijven. Impliciet heeft de Raad bij het formuleren van de KTD opdracht buitensport reeds gekozen om geen voorzieningen te clusteren, door deze bezuinigingsvariant niet mee te nemen.

Het college heeft in januari 2012 aangegeven in aanvullende zin in dit verband richtinggevende informatie over de volgende zaken te wensen:

- De condities waarbinnen de gemeente eventueel activa overdraagt;
- Hoe om te gaan met erfpachtvoorwaarden;
- Hoe om te gaan met garantieverlening; in principe valt dit niet binnen het gemeentelijk beleid.
- Hoe om te gaan met consequenties voor !GO
- Hoe in zijn algemeenheid om te gaan met de buitensport en dan in het bijzonder de verschillende uitingsvormen hiervan: voetbal, tennis, hockey, handbal enz.

Ad 1 Kosteneffectief onderhoud van sportvoorzieningen:

De insteek is het verhogen van de (kosten)dekkingsgraad voor de buitensportvoorzieningen. De dekkingsgraad kan op twee manieren toenemen:

- a. door de tarieven te verhogen;
- b. door de kosten voor onderhoud te verminderen.

Tarieven en kostendekking

De huurtarieven, die jaarlijks worden geïndexeerd, vinden hun grondslag in het verleden. Bij het harmonisatieproces na de gemeentelijke herindeling is er een directe relatie gelegd tussen enerzijds het gebruikstarief dat aan de sportverenigingen in rekening wordt gebracht en anderzijds de exploitatiekosten (uitgezonderd de kapitaallasten) die door de gemeente worden gemaakt om de betreffende accommodatie aan te kunnen bieden.

Gekozen is destijds voor een dekkingspercentage van 25. Uit recente begrotingcijfers blijkt dat door jarenlange kostenstijgingen en indexeringen dit dekkingspercentage feitelijk lager is dan 25%

Beleidskeuze ad 1a:

In de pijler Sociaal Domein in het document Toekomstvisie Drimmelen (2020) staat opgenomen om zuinig te zijn op het verenigingsleven, vanwege de belangrijke sociale functie en de bevordering van de leefbaarheid in de dorpen.

Daarom moeten deze voorzieningen laagdrempelig (betaalbaar) worden gehouden, met voorzieningen voor zowel jongeren als ouderen.

- Sportvoorzieningen moeten t.b.v. de verenigingssport op een betaalbaar niveau aan de burgers worden aangeboden.

Beleidskeuze ad 1b:

Vermindering van de onderhoudskosten op de buitensportaccommodaties zou langs twee manieren kunnen worden ingevuld.

-Allereerst door de huidige inzet van !GO in te wisselen voor vrijwilligersinzet van de verenigingen en daarvoor een geringe vrijwilligersvergoeding te verstrekken.

Het betreft hier werkzaamheden van secundair belang. Zie hiervoor ook ad 3.

-Op de tweede plaats door een verlaging van de (specifieke)onderhoudskosten, die middels aanbesteding in de huidige situatie door (werken van)derden worden uitgevoerd.

Het betreft hier werkzaamheden waarvoor expertise nodig is en die van groot belang zijn voor de continuïteit van de voorziening.

- Vanwege de specifiek benodigde kennis voor met name grassportvelden, geen onderhoudstaken overdragen aan verenigingen die gelieerd zijn aan de primaire voorziening, anders dan in de situatie waarin besloten wordt tot volledige privatisering.

Ad 2 Mogelijke privatisering van sportvoorzieningen:

Nagegaan moet worden of er clusters van sporten bestaan die tot kostenvermindering leiden voor de gemeente. De financiële haalbaarheid en de continuïteit van de voorziening zijn daarbij belangrijke ijkpunten.

In onze gemeente onderscheiden we de volgende sportclusters op de buitenaccommodaties:

1. voetbal (5)
2. hockey (1)
3. handbal (2)
4. tennis (3), waarvan 1 volledig en 1 gedeeltelijk geprivatiseerd.

Een aantal aspecten dat bij een eventuele privatisering nader beoordeeld dient te worden:

- a. De condities waarbinnen de gemeente eventueel activa overdraagt:
 - Overdracht vindt in principe alleen plaats tegen boekwaarde.
 - Overdracht vindt plaats onder de voorwaarde dat de activa in goede conditie blijven.
 - Gemeente heeft het eerste recht op koop bij wijziging functie/eigenaar van de activa.
- b. Hoe om te gaan met erfpachtvoorwaarden:
 - Bij de overdracht van activa hanteert de gemeente in eerste instantie de erfpachtconstructie voor de duur van 40-50 jaar, om de grondpositie veilig te stellen. Eventuele verkoop van grond is mogelijk in situaties waarin meer zekerheid voor een potentiële geldverstrekker vereist is.
- c. Hoe om te gaan met garantieverlening; in principe valt dit niet binnen het gemeentelijk beleid.
 - De gemeente mag garanties uitsluitend uit hoofde van de “publieke taak” verstrekken. Het gemeentebestuur bepaalt de publieke taak. Hierbij wordt vooraf advies ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij en gehandeld conform de ‘Financiële verordening gemeente Drimmelen’.
 - Met betrekking tot garantiestellingen hanteert de gemeente Drimmelen het volgende uitgangspunt: ‘Geen gemeentegarantie verlenen voor geldleningen die worden aangegaan door derden (stichtingen en verenigingen) met uitzondering van de herfinanciering van reeds bestaande geldleningen waarvoor in het verleden gemeentegarantie is verleend en met uitzondering van geldleningen, aan te gaan door sportverenigingen, alsmede welzijn-zorginstellingen, zulks onder voldoende zekerheid, telkens apart te beoordelen’.
- d. Hoe om te gaan met consequenties voor !GO
 - Verenigingen zullen worden gevraagd bij overname van activa zoveel mogelijk de betrokken medewerkers van !GO over te nemen. Indien dit niet volledig mogelijk is, vanwege andere onderhoudseisen of gewijzigde bedrijfsvoering, zal de gemeente trachten hen voor andere werkzaamheden in te zetten.

Beleidskeuzes ad2:

- 3. Vanwege de specifieke vakkennis die benodigd is voor het instandhouden van de grassportvelden, wordt t.a.v. de voetbalaccommodaties verwezen naar de beleidskeuze ad1b.
- 4. Met de Madese Hockeyclub is reeds een intentie-overeenkomst tot privatisering afgesloten.
- 5. In beginsel, gelet op de schaalgrootte en de geringe bezettingsuren, geen privatisering van de handbalaccommodaties.
- 6. Gelet op de beproefde landelijke tendens en de bewezen continuïteit in de geprivatiseerde situatie in Lage Zwaluwe, de tennisaccommodaties volledig privatiseren.
- 7. Bij privatisering zoveel als mogelijk is, afspraken maken over de overname van uren inzet !GO; Indien dit niet volledig mogelijk is, zal de gemeente trachten het !GO personeel voor andere werkzaamheden in te zetten
- 8. De hoogte van een éénmalige investeringsbijdrage voor het kunnen effectueren van privatiseringsplannen wordt acceptabel gevonden, wanneer -ter compensatie- het structurele besparingsvoordeel dat jaarlijks wordt behaald, binnen 3 jaar wordt bereikt.

Ad 3 Het mogelijk afstoten van structurele onderhoudstaken

In onze gemeente is in het sportbeleid een onderscheid gemaakt tussen zogenaamde primaire en secundaire sportvoorzieningen. De gemeente investeert in de aanleg, vervanging en onderhoud van de primaire sportvoorzieningen, zoals sportvelden en trainingsveldverlichting.

Zo bestaat er ook een onderscheid in onderhoudstaken die gelieerd zijn aan de primaire sportvoorzieningen en meer afgeleide werkzaamheden, zeg maar van secundair belang, die door !GO of vrijwilligers worden uitgevoerd.

Voor de laatste categorie geldt dat gekozen wordt voor een sober en adequaat onderhoudsniveau. Uitgangspunt is het in stand houden van het huidige onderhoudsniveau en het voorkomen van achterstallig onderhoud.

Ten aanzien van het primaire “onderhoud binnen de lijnen” is het beleid van de gemeente er op gericht dat er kwaliteit wordt geleverd. In onze gemeente wordt er gestreefd naar “goede velden” en accepteren we velden van een “redelijke” kwaliteit”. “Matige” en “slechte” velden duiden op achterstallig onderhoud.

Beleidskeuze ad 3a:

- Gelet op het belang van de continuïteit van de voorzieningen (zie ook beleidskeuze ad1b), in overleg met de buitensportverenigingen nader onderzoek doen naar de mogelijkheden en maatwerk afspreken over de inzet van vrijwilligers voor wat betreft de werkzaamheden van secundair belang.

Beleidskeuze ad 3b:

- Om het belang van de sport voor de leefbaarheid van de kernen te behouden en om de prioriteit genoemd in de pijler Sociaal Domein in de Toekomstvisie Drimmelen (2020) te onderstrepen dat alle voorzieningen in de kernen op peil moeten blijven, zullen er geen gelijksoortige sportvoorzieningen worden geclusterd.

Bezuinigingstaakstelling in (financieel) perspectief

Eerder besloot de Raad in te stemmen met het pilot project van de Madese Hockeyclub, waarin is voorzien om op termijn (in 2022) te komen tot een volledige privatiseringsoperatie. Vooralsnog is afgesproken dat de business case van de Madese Hockeyclub niet onmiddellijk een bijdrage, maar wel op de langere termijn substantieel zal bijdragen aan de bezuinigingstaakstelling van € 50.000 per jaar die de Raad per 2014 wil realiseren.

Momenteel ligt een nieuwe business case voor om te komen tot de privatisering van de Madese Tennisvereniging. Effectuering van dat verhaal zou een structurele besparing opleveren van ongeveer € 34.000 per jaar. Het resterende bedrag ad € 16.000 zal nadere invulling moeten krijgen bij de overige verenigingen op de buitencomplexen.

De meeste kans van slagen lijkt te liggen bij de voetbalcomplexen in onze gemeente, waar een verlaging van de onderhoudskosten door een toename van de zelfwerkzaamheid, in overleg met de verenigingen georganiseerd kan worden.

Resumé beleidskeuzes

1. Sportvoorzieningen moeten t.b.v. de verenigingssport op een betaalbaar niveau aan de burgers worden aangeboden.
2. Vanwege de specifiek benodigde kennis voor met name grassportvelden, geen onderhoudstaken overdragen aan verenigingen die gelieerd zijn aan de primaire voorziening, anders dan in de situatie waarin besloten wordt tot volledige privatisering.
3. Vanwege de specifieke vakkennis die benodigd is voor het instandhouden van de grassportvelden, wordt t.a.v. de voetbalaccommodaties verwezen naar de beleidskeuze 1b.

4. Met de Madese Hockeyclub is reeds een intentie-overeenkomst tot privatisering afgesloten.
5. In beginsel, gelet op de schaalgrootte en de geringe bezettingsuren, geen privatisering van de handbalaccommodaties.
6. Gelet op de beproefde landelijke tendens en de bewezen continuïteit in de geprivatiseerde situatie in Lage Zwaluwe, de tennisaccommodaties volledig privatiseren.
7. Verenigingen zullen worden gevraagd bij overname van activa zoveel mogelijk de betrokken medewerkers van !GO over te nemen. Indien dit niet volledig mogelijk is, vanwege andere onderhoudseisen of gewijzigde bedrijfsvoering, zal de gemeente trachten hen voor andere werkzaamheden in te zetten.
8. De hoogte van een éénmalige investeringsbijdrage voor het kunnen effectueren van privatiseringsplannen wordt acceptabel gevonden, wanneer -ter compensatie- het structurele besparingsvoordeel dat jaarlijks wordt behaald, binnen 3 jaar wordt bereikt.
9. Gelet op het belang van de continuïteit van de voorzieningen (zie ook beleidskeuze 1b), in overleg met de buitensportverenigingen nader onderzoek doen naar de mogelijkheden en maatwerk afspreken over de inzet van vrijwilligers voor wat betreft de werkzaamheden van secundair belang.
10. Om het belang van de sport voor de leefbaarheid van de kernen te behouden en om de prioriteit genoemd in de pijler Sociaal Domein in de Toekomstvisie Drimmelen (2020) te onderstrepen dat alle voorzieningen in de kernen op peil moeten blijven, zullen er geen gelijksoortige sportvoorzieningen worden geclusterd.

Aanbevelingen/voorstel:

1. Instemmen met de genoemde beleidskeuzes en uitgangspunten.
2. Op basis daarvan, verdere uitwerking geven aan de business case van de Madese Tennisvereniging om te komen tot een privatisering van het complex.
3. Met Tennisvereniging Ruitersvaart het gesprek aangaan om op termijn te komen tot volledige privatisering van het complex. Na aflopen van het huidige onderhoudscontract per 31 december 2014.
4. In overleg met alle voetbal- en handbalverenigingen in gesprek gaan met als vertrekpunt/basis de genoemde beleidsuitgangspunten, met als doel besparingen te realiseren.

De pijler Sociaal Domein [bron:Toekomstvisie Drimmelen 2020]

Ten aanzien van het sociaal domein zijn de volgende vier punten geprioriteerd:

1. Ben zuinig op het verenigingsleven (sport en cultuur). Dit heeft een belangrijke sociale functie en bevordert de leefbaarheid in de dorpen. Daarom moeten deze voorzieningen laagdrempelig (betaalbaar) worden gehouden, met voorzieningen voor zowel jongeren als ouderen
2. Houd alle voorzieningen in de kernen op peil

Vanuit de sportverenigingen is aangegeven dat een rijk verenigingsleven bijdraagt tot de integratie van (nieuwe) bewoners. Hierbij is men van mening dat in alle kernen moeten kunnen worden gesport, maar is men ook wel van mening dat de diversiteit van het aanbod niet altijd gunstig is. In sommige gevallen kan beschikbaarheid ook worden gerealiseerd door verbetering van de bereikbaarheid (concentreer waar mogelijke en decentraliseer waar nodig).